

**CZERWONA KSIĘGA
ROŚLIN NACZYNIOWYCH
POMORZA GDAŃSKIEGO
TOM 2**

CZERWONA KSIĘGA ROŚLIN NACZYNIOWYCH POMORZA GDAŃSKIEGO

TOM 2

**Zagrożone gatunki leśne, zaroślowe
i zbiorowisk okrajkowych**

pod redakcją
Renaty Afranowicz-Cieślak i Magdaleny Lazarus

**WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO
GDAŃSK 2024**

Opracowanie poszczególnych części książki

Wstęp, rozdz. 2 i 3.1 – Renata Afranowicz-Cieślak, Magdalena Lazarus

Rozdz. 1 – Renata Afranowicz-Cieślak, Magdalena Lazarus, Mariusz Lewczuk

Rozdz. 3.2 – autorstwo opracowań poszczególnych taksonów podano w tekście

Recenzent

Prof. dr hab. Adam Rostański

Redaktor Wydawnictwa

Magdalena Cichowicz-Cieślak

Projekt okładki i stron tytułowych

Andrzej Taranek

Na okładce

Lonicera periclymenum (wiciokrzew pomorski), akwarela wykonana przez Maxa Rykaczewskiego na podstawie różnych fotografii gatunku

Rysunki roślin

Max Rykaczewski

Mapy rozmieszczenia stanowisk gatunków wygenerowano z bazy Flora Pomeranica Orientalis

Skład i łamanie

Maksymilian Biniakiewicz

Publikacja sfinansowana ze środków Rektora Uniwersytetu Gdańskiego, Wydziału Biologii

Uniwersytetu Gdańskiego, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku,

w tym Nadleśnictwa Kościerzyna

© Copyright by Uniwersytet Gdański, 2024

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-634-0

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206

e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl

wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa

Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Podziękowania	9
Wstęp	11
1. Lasy Pomorza Gdańskiego	12
1.1. Stan badań nad florą leśną regionu	12
1.2. Charakterystyka lasów regionu	13
1.3. Zagrożenia i ochrona leśnej różnorodności florystycznej i fitocenotycznej	15
2. Materiały i metody	16
2.1. Tereń badań	17
2.2. Źródła i baza danych florystycznych	18
2.3. Kategorie zagrożenia	19
2.4. Opisy gatunków	19
3. Charakterystyka gatunków	22
3.1. Wykaz gatunków	22
3.2. Opis taksonów	26
Bibliografia	312
Summary	359
Wykaz opracowywanych taksonów	361
Wykaz fotografii	363
Wykaz autorów	365

*Pamięci dr inż. Katarzyny Żółkoś –
miłośniczki przyrody i badaczki fitocenoz Pomorza Gdańskiego*

Podziękowania

Autorzy opracowania składają podziękowania Recenzentowi prof. dr. hab. Adamowi Rostańskiemu za przeczytanie maszynopisu niniejszej publikacji oraz cenne uwagi i sugestie.

Serdeczne dziękujemy także pracownikom Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej, a zwłaszcza Pani Hannie Kruk, pracownikom leśnictw należących do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku i wielu przyrodnikom – za udostępnienie autorskich danych florystycznych cennych gatunków leśnych.

Bardzo dziękujemy Panu dr. Maxowi Rykaczewskiemu za przygotowanie rysunków roślin. Wyrazy wdzięczności kierujemy do osób, które udostępniły nam autorskie zdjęcia roślin: Per Arvid Åsen, Jon Atkins, Peter Billingham, Wolfgang Bischoff, Rolf Theodor Borlinghaus, Iwona Dembicz, Edyta Jermakowicz, Jaroslav Jirásek, Bohdan Kowalewski, Łukasz Kozub, Ulrich Lorimer, Gordon MacKay, Caroline Morgan, Stuart Read, Ulrich Sach, Dieter Schneider, Sam Thomas, Maria Weißbecker, Simon Wilkinson i Elżbieta Żołubak.

Za sfinansowanie druku niniejszej książki serdecznie dziękujemy: Rektorowi Uniwersytetu Gdańskiego prof. dr. hab. Piotrowi Stepnowskiemu, Dziekanowi Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego prof. dr. hab. Dariuszowi L. Szlachetko, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, a zwłaszcza Nadleśnictwu Kościerzyna.

Wstęp

Koncepcja kompleksowego opracowania zagrożonej flory Pomorza Gdańskiego pod zbiorczą nazwą *Czerwona księga roślin naczyniowych Pomorza Gdańskiego* zrodziła się w 2018 roku z inicjatywy dr. Ryszarda Markowskiego, współautora pierwszej czerwonej listy roślin naczyniowych regionu (Markowski, Buliński 2004). Czynnikiem sprzyjającym przedsięwzięciu było uruchomienie w 2016 roku elektronicznej bazy pod nazwą *Flora Pomeranica Orientalis*. Celem funkcjonowania tej bazy jest gromadzenie i archiwizowanie danych florystycznych z obszaru Pomorza Gdańskiego.

Niniejsze opracowanie prezentujące rzadką i zagrożoną florę naczyniową lasów, zarośli i zbiorowisk okrajkowych stanowi drugi tom serii. Tom pierwszy poświęcony gatunkom plaż, wydm i solnisk oraz wód słonawych strefy przymorskiej został opublikowany w 2020 roku. Kolejne tomy obejmą gatunki wód słodkich, bagienne, torfowiskowe, łąkowe, murawowe oraz segetalne i ruderalne. W imieniu wszystkich autorów zaangażowanych w opracowanie taksonów wyrażamy nadzieję, że z niniejszej pracy, jak i z pozostałych tomów serii będzie korzystało szerokie grono osób związanych z ochroną przyrody, w tym pracownicy naukowcy, studenci wydziałów przyrodniczych, leśnicy, a także pracownicy instytucji zajmujących się ochroną przyrody i planowaniem przestrzennym.